No. 2065 Zaterdag 4 Augustus 1923. 40ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— bij vooruitbetaling.

Bureau van dit blad: St. Elisabeth's Gasthuis.
Administratie: St. Thomas-college.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

Over de waarde van een oude theorie.

II.

Malthus' theorie laat zich aldus samenvatten: In de planten- en dierenwereld, zoo ook bij den mensch bestaat de neiging zich sneller te vermenigvuldigen dan de beschikbare levensmiddelen toelaten. Stelt men aan de voortplantingsdrift geen grenzen, dan verdubbelt zich het aantal menschen in 25 jaar, wat bij de voedingsmiddelen veel langzamer geschiedt; in dichtbevolkte landen wordt iedere 25 jaar hoogstens een gelijke hoeveelheid aan den oogst toegevoegd. Vandaar zijn stelling: de bevolkingsvermeerdering volgt de geometrische reeks, de voedingsaanwas verloopt in de arithmetische. Na 200 jaar is de verhouding van bevolking tot bestaansmiddelen geworden als van 256 tot 9. Deze disharmonie is steeds en overal aanwezig, omdat zij in de natuur zelve ligt. Van daar moet de voortplantingstendenz van den mensch belemmerd worden, omdat er te weinig voedsel is.

Er bestaan nu volgens hem twee soorten van factoren, die het evenwicht herstellen, n.l. de repressieve (positieve) factoren en de preventieve. Onder de eerste soort verstaat hij dezulke, welke het te groot aantal geborenen van de aarde doen verdwijnen: zij zijn misdaad en armoede. Deze factoren zijn door de natuurwet erop ingericht steeds opnieuw het evenwicht tusschen bevolking en bestaansmiddelen te herstellen.

De preventieve factoren voorkomen een te groot aantal geboorten en zorgen aldus voor het evenwicht. Hier dient echter dik te worden onderstreept, dat Malthus het gebruik van voorbehoedingsmiddelen verwerpt als in hooge mate onzedelijk, doch een „moral restraint", de zedelijke zelfbeperking aanbeveelt n.l. de onthouding van het huwelijk. Onthouding is plicht voor eenieder, die geen strikte zekerheid heeft, dat hij in staat is kinderen te onderhouden; ook is de overheid verplicht alle hulp te weigeren aan kinderen, die geboren worden uit ouders, die hen niet kunnen onderhouden. Alleen deze zelfbeperking kan armoede en ellende keeren.

Deze troostelooze theorie dankt de wereld aan Malthus en nog ten dage telt zij vele aanhangers. Onderzoekt men echter de bewijzen voor deze stelling, dan komt men tot de ontdekking, dat bewijzen uit de ervaring, uit de feiten ontbreken. Malthus spreekt van een natuurwet krachtens welke de bevolking sneller aanwast dan de bestaansmiddelen, doch hij verzuimt een reeks feiten aan te halen, waardoor de wettelijkheid van dit verschijnsel kan worden vastgesteld. Alleen voor wat de verdubbeling der bevolking in 25 jaar aangaat, verwijst hij naar Noord-Amerika. Men had n.l. geconstateerd, dat in de Vereenigde Staten gedurende 1½ eeuw de bevolking zich in minder dan 25 jaar verdubbeld had. Daaruit, zoo besloot hij, blijkt met zekerheid, dat de bevolking, indien zij niet wordt tegengehouden, zich iedere 25 jaar verdubbelt. — Evenmin haalt hij bewijzen aan voor de stelling, dat de bestaansmiddelenaanwas zich beweegt in de arithmetische lijn.

Ten laatste vergeet hij uit de feiten te staven, dat armoede en misdaad het noodzakelijk gevolg zijn van overbevolking. Dat tengevolge dezer factoren er veel minder menschen op de wereld zijn dan mogelijk is, spreekt van zelf, doch het natuurnoodzakelijk verband, wat hij erkent, vergeet hij te bewijzen m. a. w. dat overbevolking absoluut noodzakelijk armoede en ellende aanbrengen.

Over het algemeen is dit in geenen deele waar, zoomin als oorlogen steeds aan te groote bevolking zijn toe te schrijven. Bij den laatsten wereldoorlog waren wel andere factoren aanwezig. Noch Frankrijk, waar ieder jaar Italianen, Spanjaarden en minstens een 50.000 Vlamingen moesten helpen den oogst binnen te halen; — noch Engeland, dat nimmer zijn havens sloot voor immigranten; — noch Duitschland, dat sinds 1895 niet meer dan 30.000 per jaar emigreerde; waar jaarlijks 2 miljoen menschen van buiten aan den oogst medehielpen, terwijl er 3 miljoen buitenlanders werk vonden in de industrieële centra, — leden aan overbevolking.

Ook het feit van het bevolkingsaccres in Noord-Amerika mist alle bewijskracht. Want deze reusachtige aangroei, waar Malthus naar wijst, was voor een zeer groot deel hieraan toe te schrijven, dat zich ontzaglijke getallen emigranten daar gevestigd hadden.

De groote fout van Malthus ligt hierin, dat hij de abstracte vermeerderingsmogelijkheid stelt tegenover den concreten aangroei der bestaansmiddelen. Zeker, abstract genomen, kunnen er uit ieder huwelijk wel tien kinderen geboren worden en als allen dan gemiddeld 50 jaar leven, zou de bevolking in korten tijd verdubbeld zijn. Maar wat in abstracto denkbaar is, bestaat nog niet in de concrete realiteit. Immers de mensch als redelijk wezen volgt niet gelijk het dier redeloos en blind zijn voortplantingsdrift.

Zijn rede zet hem aan om bij het aangaan van een huwelijk rekening te houden met de mogelijkheid om vrouw en kinderen te onderhouden. Bovendien is de mensch vatbaar voor motieven en duizenden onthouden zich om dergelijke beweegredenen van het huwelijk ten einde in een vrijwillig celibaat zich op meer volmaakte wijze aan den dienst van God of het welzijn hunner medemenschen te wijden. De concrete voortplanting is dus veel minder groot dan de abstracte mogelijkheid.

Daarenboven bestaan er factoren, onafhankelijk van den wil der menschen n.l. uiterlijke ongunstige omstandigheden, zooals ziekten en natuurrampen, die aan duizenden het leven ontnemen. En deze ontstaan volstrekt niet tengevolge van overbevolking, doch zij komen eveneens voor bij allen overvloed van bestaansmiddelen. Deze factoren houden in concreto de abstracte vermeerderingsmogelijkheid tegen. Men vergeet maar al te vaak, dat God het lot der menschen en der volken in Zijn hand heeft en dit regelt naar Zijn welbehagen; dat Hij de aarde met rampen treft, die onberekenbaar zijn en aan miljoenen het leven kosten. Daarom juist wordt iedere voorspelling van den toekomstigen aanwas der menschen een onmogelijkheid.

Was het vóór tien jaar te voorzien, dat de oorlog 10 miljoenen menschenlevens zou vernietigen en dat volgens ruwe schatting in deze jaren, behalve de gesneuvelden, door gebrek aan voeding en sterk toenemende ziekten de mortaliteit 15 miljoen menschen meer dan anders zou eischen, terwijl er door mindere geboorten 20 miljoen verloren gingen?

Neen, de bevolkingsleer van Malthus is opgebouwd op een abstractie, die in de werkelijkheid niet bestaat. Al was er ten tijde van Malthus in Engeland ten gevolge van zekere omstandigheden een betrekkelijke overbevolking te constateeren, deze vond haar reden in de vervanging van den handenarbeid door de machines en door enkele slechte jaren van misgewas.

De beteekenis van Curaçao voor de Volkenkunde van Z.-Amerika.

DOOR

PROF. DR. J. P. B. DE JOSSELIN DE JONG.

I.

Wie de kolonie Curaçao bezoekt voor het doen van wetenschappelijke nasporingen ziet zich voor eigenaardige moeilijkheden geplaatst. Een van die eigenaardige moeilijkheden is gelegen in het feit, dat slechts een zeer gering deel der bevolking hem *„au sérieux"* neemt. Al naar het bijzonder gebied, waarop zijn onderzoek zich beweegt, houdt men hem nu eens voor een schatgraver of een curiosisteitenverzamelaar, dan weer voor een opkooper van oud huisraad of een aspirant phosphaat- of goudmijnontginner, ja, wie weet voor wat nog meer!..

Dat dit gebrek aan begrip voor wat hij beoogt den onderzoeker veel last kan bezorgen — vooral wanneer het met een soms tamelijk onverholen wantrouwen gepaard gaat, — behoef ik U niet nader uiteen te zetten. Intusschen, het is zeker niet in *dezen* kring dat ik misverstand omtrent en wantrouwen jegens mijn uiterst onschuldige bedoelingen te vreezen heb; en het is dan ook niet om misvatting uit den weg te ruimen of ter zelfverdediging, dat ik heden avond het woord tot U richt, maar om U mede te deelen waarom de Antillische Archipel en in het bijzonder Curaçao als een veelbelovend arbeidsveld voor archaeologisch onderzoek beschouwd werd.

Vóór de komst der Spanjaarden in 1492 bestond de bevolking van Amerika uit twee, in alle opzichten sterk uiteenloopende groepen: de noordrand van Canada en de eilanden ten N. daarvan waren bewoond door Eskimos, een bevolkingselement, dat ook de kusten van Groenland bewoonde, en heel het overige Amerika door Indianen, of zooals ze door een misverstand betiteld zijn, Roodhuiden. Wanneer wij deze honderden volksstammen, verspreid over een zoo reusachtig gebied, onder één naam samenvatten, loopen wij eigenlijk vooruit op de oplossing van een moeilijk anthropologisch vraagstuk. De meest gebruikelijke opvatting is weliswaar, dat ondanks de groote lichamelijke verschillen tusschen diverse groepen van Indianenstammen, (een Noord-Amerikaansche prairie-Indiaan en een Vuurlander lijken bijv. niets op elkaar), de overeenkomst van lichamelijke raskenmerken toch wel zoo groot is, dat wij alle Indianen te zamen als een anthropologische eenheid moeten beschouwen tegenover elke andere groep van het menschdom, — maar een bewezen feit is dit volstrekt niet.

Hoe dit zij, vaststaat in ieder geval, dat de bevolking van Amerika gedurende lange tijden van het overige menschdom geïsoleerd of zoo goed als geïsoleerd moet hebben geleefd, en dat haar beschaving zich grootendeels gedurende dit isolement en dus niet onder Aziatische of andere invloeden ontwikkeld heeft. Nog niet heel lang geleden dacht men er anders over.. Men wist met de Indianen eigenlijk geen raad, want het Oude Testament gaf over de afkomst van deze menschen geen uitsluitsel. Vandaar allerlei fantastische theorieën, zeer uiteenloopend, maar alle ten doel hebbend, om de bevolking van de Nieuwe Wereld toch op een of andere manier aan die der oude vast te koppelen.

Men sloeg landbruggen over de Stille Zuidzee, men liet verzonken werelddeelen weer op de Oceanen opduiken en men vergeleek in 't wilde Indiaansche woorden met bestanddeelen uit alle mogelijke talen van de oude wereld, ja zelfs betoogde men, dat de tempels der Azteken en de Egyptische pyramiden eigenlijk essentieel dezelfde bouwwerken waren, kortom men goochelde en fantaseerde er lustig op los om die nieuw ondekte tak der menschheid toch maar een plaatsje te verzekeren in den ouden bijbelschen stamboom. Juist deze pogingen hebben ertoe geleid, dat sommigen de inheemsche bevolking van Amerika en haar beschaving meer systematisch gingen bestudeeren, met het resultaat — meer negatief dan positief — dat die fantastische hypothesen zonder uitzondering volkomen ongegrond bleken, maar dat het vraagstuk voorloopig iederen poging tot oplossing tart.

In deze onzekerheid aangaande de afkomst van het Indiaansche ras — om dezen voorbarigen term nu maar gemakshalve te gebruiken — en zijn beschaving ligt een groote moeilijkheid, voor wie in den ontwikkelingsgang van die beschaving tracht door te dringen: een moeilijkheid, maar ook een groote bekoring. Iedere, schijnbaar kleine overwinning, die de onderzoeker op dit gebied behaalt, kan tot een groote ontdekking leiden, elk nieuw inzicht in den samenhang van een groep bekende feiten *kan* een onverwacht licht werpen op een onbekend stuk geschiedenis, waardoor plotseling als 't ware de ban verbroken wordt.

Intusschen zou het vrij dwaas zijn reeds thans een dergelijk resultaat te verwachten.

Voorloopig is rustig en nauwkeurig detailonderzoek, leidend tot bescheiden, maar zekere resultaten op een beperkt gebied, het aangewezen middel om langzamerhand tot de kern van het probleem door te dringen.

De meeste onderzoekingen der laatste twintig jaar op het gebied der Amerikaansche volken-en oudheidkunde zijn dan ook door deze overtuiging geïnspireerd en het is geen toeval dat vooral Zuid- en Midden Amerika daarbij steeds meer de aandacht zijn gaan trekken. Vooreerst vinden wij hier de streken, waar de Indiaansche beschaving haar toppunten bereikt heeft, nl. in Mexico en Midden Amerika, waar de Azteken en Maya-volken het eeuwen vóór de ontdekking tot een hiëroglyphenschrift en een van groote kennis getuigende tijdrekening gebracht hadden, en in Peru waar het beroemde Inka-rijk slechts de georganiseerde voortzetting was van een aantal kleinere centra van beschaving, die in deze dorre kuststrook en in het achtergelegen bergland, vele eeuwen vroeger, niemand weet hoe, tot een merkwaardige bloei waren gekomen. En verder breekt zich meer en meer de opvatting baan, dat, op welke wijze ook de eerste bevolking van Amerika moge hebben plaats gehad, de groote cultuurstroomingen hun verloop moeten hebben gehad van Zuid naar Noord en niet, gelijk men wel eens gemeend heeft, omgekeerd.

Het ligt dus voor de hand om in de allereerste plaats de inheemsche beschaving van Zuid-Amerika, zooals zij vóór de komst der Europeanen was en gedeeltelijk nog is, zoo nauwkeurig mogelijk te leeren kennen. Daartoe is het niet voldoende om de oude spaansche kronieken en latere gedrukte of geschreven bescheiden te bestudeeren en den inhoud der honderden ethnographische musea de revue te laten passeeren. Hoe belangrijk bijv. de berichten der eerste zendelingen in deze streken ook mogen zijn, aan nauwkeurigheid laten zij veel te wenschen over; vooroordeel en afkeer hebben de waardheidsliefde dikwijls leelijke parten gespeeld.

De museumverzamelingen, nuttig, zelfs onmisbaar als ze zijn, vormen evenmin een betrouwbare basis van onderzoek. Immers, zij zijn niet alleen onvolledig, maar geven ook dikwijls een niet geheel juist beeld van de beschaving die zij moeten illustreeren, doordat zij veelal dateeren uit een periode, toen men ethnographische voorwerpen als curiositeiten verzamelde en zich om herkomst bitter weinig bekommerde. Het hedendaagsche ethnographisch onderzoek gebruikt deze bronnen dan ook alleen als aanvulling of bij gebrek aan betere. En onder „betere" verstaat men tegenwoordig: het materiaal dat door opzettelijk daartoe uitgezonden wetenschappelijke expedities, volgens beproefde methoden, wordt bijeengebracht. Op deze wijze nu zijn reeds verschillende gebieden in Zuid-Amerika (om van Noord-Amerika, waar men al veel vroeger begonnen is, niet te spreken) min of meer grondig bewerkt. En met het verzamelde materiaal heeft men niet alleen de taal en beschaving in 't algemeen van vele volksstammen in haar tegenwoordigen staat nauwkeurig kunnen bestudeeren, maar ook dikwijls op den ontwikkelingsgang dier beschaving licht kunnen werpen.

En om dit laatste is het ons eigenlijk te doen.

(Wordt vervolgd.)

die een overschot van arbeidskrachten hadden doen ontstaan. Maar dit verschijnsel was betrekkelijk, steunend op de bijzondere gesteldheid van tijd en plaats en mag niet door generaliseering als gevolg eener harde en onwrikbare natuurwet worden aangezien, geldend voor alle tijden en alle plaatsen. Zulks is in strijd met de feiten. Immers, ofschoon Engeland thans viermaal zooveel inwoners telt als ten tijde van Malthus, zijn dezen veel beter gevoed en gekleed en gehuisvest dan de bevolking toen ter tijde. Hetzelfde geldt van Duitschland, Nederland en niet het minst van België, welks inwoners, niettegenstaande de dichtheid der bevolking, zeer groot is en een hooge mate van welvaart heeft bereikt.

Trouwens de theorie van Malthus werd reeds tijdens zijn leven door de feiten gelogenstraft. Hij verwijst naar Amerika, waar de bevolking zich gedurende 1½ eeuw in minder dan 25 jaar verdubbelde. Meer dan de helft had dus volgens zijn theorie reeds van honger moeten omkomen. Toch toonde Amerika in dien tijd een beeld van welvaart.

De niet-christelijke geleerde Prof. van Treub schreef dan ook in zijn „Sociale Vragen": „De wet van Malthus is door de ervaring niet bevredigd. Malthus' bevolkingswet is niet de natuurwet, waarvoor hij haar aanzag en uitgaf. Zij is hoogstens een wet voor een bepaald tijdperk van maatschappelijke ontwikkeling, dat gelukkig achter ons ligt." En hij voegde er de belangrijke verklaring aan toe: „Meer dan de Kerk hebben de feiten de wet van Malthus aan het wankelen gebracht."

KOLONIALE RAAD.

De uitgeschreven vergadering van den K.R. voor Zaterdagavond den 28 Juli kon wegen gebrek aan *quorum* niet doorgaan en had plaats Maandag den 30 des namiddags om 2 uur.

Na goedkeuring der notulen deed de Voorzitter mededeeling van de volgende ingekomen stukken:

1o. Verordening tot wijziging van art. 1667 van het Burgerlijk Wetboek voor de kolonie Curaçao, art. 28 en het tweede lid van art. 38 van het Wetboek van Koophandel voor de kolonie Curaçao, het eerste lid van art. 13 van het Curaçaosch Faillissements besluit (P. B. 1914 [illegible]) [illegible] het eerste lid van art. 5 der Verordening van 13 Februari 1920 (P. B. No. 9), tot regeling der coöperatieve vereenigingen en tot vervallen verklaring van het 3de lid van art. 38 van het Wetboek van Koophandel voor de kolonie Curaçao.

2o. Verordening tot intrekking van het tweede lid van artikel 18 van het Wetboek van Militair Strafrecht voor de Kolonie Curaçao (P. B. 1923 No. 2)

3o. Brief waarbij aan den Heer BOOMGAART, Griffier van den Raad veertien dagen verlof werd verleend wegens ziekte.

Op voorstel van den Voorzitter werden beide ontwerpen dienzelfden middag behandeld en z. h. s. aangenomen.

De Voorzitter verzocht daarna den Griffier voorlezing van den conceptbrief, zooals hij is vastgesteld, aan Z. Exc. den Gouverneur van Curaçao, handelende over het besluit van den 27 Juni 1923 (P. B. No. 43), betreffende het overleggen van landingscertificaten bij doorvoer van accijnsgoederen.

Hij luidt als volgt:

Aan Z. E. den Heer Gouverneur van Curaçao.

Willemstad.

De Koloniale Raad heeft de eer, mede in verband met een bij hem ingekomen verzoekschrift van de Kamer van Koophandel en Nijverheid alhier, zich tot Uwe Excellentie te wenden met het volgende:

De Raad dan heeft met leedwezen kennis genomen van het Besluit, opgenomen in P. B. no. 43.

In de eerste plaats wijl hij dat Besluit in strijd acht met het belang der Kolonie.

Het is een levensbelang der Kolonie, als zoodanig door opvolgende Regeeringen en Koloniale Besturen door alle tijden heen erkend en geëerbiedigd, dat hare havens, inzonderheid die van Willemstad, voor den handel en in het bijzonder voor den doorvoer- of transito-handel vrij blijven, zoo weinig mogelijk belemmerd door welke beperkende bepaling ook.

Met dit beginsel van de *open deur*, de *vrijhaven* mag, — waar Curaçao omringd is door landen met hooge protectionistische tarieven en bijzondere monopolies, — niet getransigeerd worden. In het belang der kolonie niet, ook niet in het belang van de andere handeldrijvende landen zelf, die Curaçao als de overscheepplaats hunner voortbrengselen bezigen.

Een enkele afwijking daarvan ten aanzien van een bepaald artikel brengt ons op een weg, waarvan het einde niet te overzien is, stelt een precedent daar, waarvan de consequenties niet a priori zijn te berekenen.

Zoodanige afwijking nu meent de Raad tot zijn leedwezen te moeten constateeren in de bepalingen van het bovengemeld Besluit, waar de doorvoer en de uitvoer van gedistilleerd uit bergplaatsen aan belemmerende bepalingen zijn onderworpen.

De Raad kan, waar hij geen kennis draagt van de motieven, welke den Gouverneur tot het uitvaardigen van bedoeld Besluit hebben geleid, kwalijk in diepgaande beschouwingen daaromtrent treden.

Slechts moge hij, aannemende dat het algemeen gerucht, — volgens hetwelk de bepalingen ten doel hebben medewerking te verleenen tot het tegengaan van den clandestienen invoer van gedistilleerd in de V. S. van Amerika, — waarheid bevat, het volgende aan de overweging van Uwe Excellentie aanbevelen.

Curaçao is alsnog allerminst te beschouwen als een „broeinest" van den smokkelhandel op de kusten der V. S. Reeds de afstand, waarop het eiland van de V. S. verwijderd ligt, de verbinding met kabel en draadlooze telegrafie en de openbaarheid waarmede in- en nitvoer of wederuitvoer geschieden, maken dit moeilijk aan te nemen. En onze statistieken geven ook geen bijzondere aanleiding tot die onderstelling.

Immers de doorvoerhandel in gedistilleerd is altijd aan groote schommelingen onderhevig geweest, heeft in 1921 b.v. 291.000 K.G. beloopen tegen 664.000 K.G. in 1922, doch heeft eerder in 1913 b. v. het cijfer van 400.000 K.G. overschreden. De stijging tot 664.000 in het afgeloopen jaar heeft dan ook geen bijzondere beteekenis.

Dat in den allerlaatsten tijd een of meer groote partijen gedistilleerd zijn doorgevoerd, althans ingevoerd om weder te worden uitgevoerd, kan naar 's Raads oordeel kwalijk als een argument worden beschouwd om Curaçao als zulk een broeinest van smokkelhandel te beschouwen.

Er zullen altijd waaghalzen gevonden worden, die belust op groote winsten, alles op het spel zetten en schip en lading er aan wagen. Maar uitvoeren van zulke groote partijen — groot alleen maar naar den kleinen Curaçaoschen maatstaf, — zullen, vertrouwt de Raad, uitzonderingen blijven. Een enkele mislukking van den opzet door tijdig bericht van den Amerikaanschen Consul alhier aan zijne Regeering, zal den smokkelaars wel de lust benemen om het experiment te herhalen.

Bovendien meent de Raad, dat zulke gebeurlijkheden toch niet zwaarwichtig genoeg zijn, om een maatregel als de bij meerbedoeld besluit getroffene, welke aan den eerlijken en volkomen legalen doorvoerhandel noodelooze lasten en risico's oplegt, te rechtvaardigen.

De Raad kan zich niet onttrekken aan den indruk, dat de lasten voor den eerlijken handel uit het Besluit voortvloeiende, door het Bestuur aanvankelijk niet voldoende onder de oogen zijn gezien.

Hij wenscht daarom te wijzen op den verkoop van dranken aan de tallooze de haven van Willemstad bevarende stoomschepen, voor gebruik aan boord. Eene verklaring, als door het Besluit bedoeld, van lossing ter plaatse van bestemming is daarvoor niet te verkrijgen; voorts op den doorvoer van dranken naar de andere eilanden der Kolonie. Wanneer zekerheid in geld moet worden gestort, dan is het geheele instituut van bergplaatsen onder genot van crediet voor den accijns voor de kleinere eilanden tot een doode letter gemaakt. En dan de noodelooze risico's. die aan de bona fide handelaren wordt opgelegd. Zij kunnen zich niet dekken tegen diefstallen aan boord [illegible] het leegvloeien van fusten rum, stukgaan *van de flesschen bij gebottelde dranken* enz. enz.

De Raad wenscht niet veel woorden te wijden aan de uitvoering van het Besluit gedurende de allereerste dagen na de inwerkingtreding daarvan, toen blijkbaar ten gevolge van een misverstand zekerheidsstelling werd gevorderd tot het volle bedrag der rechten. Het is hem aangenaam te kunnen constateeren, dat het Bestuur het onhoudbare van zoodanige uitvoering spoedig heeft ingezien en thans in het algemeen art. 187 van de algemeene verordening I. U. D. 1908, dat meer in het bijzonder voor den doorvoer geldt, toepast en bepaald heeft dat voortaan f 5 per collo zal worden geëischt als zekerheidstelling.

Toch blijft naar 's Raads oordeel de aantasting van het beginsel van den vrijen doorvoor anders dan ter verzekering van de belangen van den fiscus — waar hier geen sprake van zijn kan — een bedenkelijke stap, die, wordt hij niet, zoodra de omstandigheden dit maar eenigszins veroorlooven, ongedaan gemaakt, de Kolonie en ook Nederland in moeilijkheden met andere staten kan wikkelen.

In de tweede, maar geenszins minder voorname plaats, betreurt de Raad het Besluit omdat het zich kwalijk verdraagt met vroeger door het Bestuur afgelegde verklaringen en aan den Raad gegeven verzekeringen.

Uit de M. van T. tot het Ontwerp, waarbij het voorstel werd gedaan aan den Gouverneur de bevoegdheid te verleenen bij Besluit bepalingen in het leven te roepen als thans bij het hier bespreken Besluit zijn gemaakt, bij de Memorie van Antwoord op het V. V. der Rapporteurs en bij de behandeling van dat Ontwerp in de openbare vergadering van den Raad is toch duidelijk gebleken, dat het niet in de bedoeling van het Bestuur heeft gelegen van de aan hetzelve toegekende bevoegdheid gebruik te maken anders dan ter wering van den clandestienen invoer of wederinvoer in de Kolonie zelve van uit bergplaatsen en entrepots uitgevoerde accijnsgoederen. Er is zelfs uitdrukkelijk van de Bestuurstafel verklaard, dat de eerlijke handel van de bepalingen geen last zou ondervinden, Zoo streng zouden die niet zijn.

Men kan het zoo uitdrukken: de delegatie van de bevoegdheid om de desbetreffende bepalingen bij Besluit in het leven te roepen is onder zekere, door het Bestuur zelve gestelde en door den Raad — nadat de stemmen vóór en tegen eerst nog gestaakt hadden — aanvaarde voorwaarden geschied. En van de bevoegdheid is gebruikt gemaakt, *zonder dat de voorwaarden aanwezig waren.*

De Raad wenscht met stilzwijgen voorbij te gaan het feit, dat het Besluit in één opzicht [overlading in stoomschepen) zelfs verder is gegaan, dan op grond van de toepasselijke verordening kon worden gegaan.

Wederom constateert hij gaarne dat het Bestuur de fout, dwaling of vergissing heeft ingezien en uit zichzelf heeft verbeterd.

Maar hij acht zich verplicht er met nadruk op te wijzen, dat verklaringen, verzekeringen of toezeggingen bij de behandeling van wetsontwerpen gegeven of gedaan, inzonderheid wanneer zij de uitvoering der verordening betreffen, die het Bestuur geheel in handen heeft, in het belang van een goede verstandhouding tusschen

Bestuur en Raad met de grootste nauwgezetheid behooren te worden nagekomen.

Zou het usance worden, dat het aan de inzichten van den eenen Gouverneur zou worden overgelaten al of niet na te komen hetgeen een andere had toegezegd of beloofd, met een vlotte en practische wetgeving ware het voor goed gedaan. De Raad zou dan telkens en telkens angstvallig moeten wikken en wegen, wat hij wel en wat hij niet aan regeling bij Besluit zou mogen overlaten en veel aan zich moeten voorbehouden wat beter, gemakkelijker en praktischer zou zijn te regelen bij Besluit.

Gaarne neemt de Raad echter aan, dat het allerminst in de bedoeling van Uwe Excellentie gelegen heeft met het hiervoren meermalen bedoelde Besluit zoodanig usance, welke ongetwijfeld ook door Uwe Excellentie zou worden afgekeurd, in te voeren.

Op de kern der zaak terugkomende wenscht de Raad bij dezen uitdrukkelijk en ondubbelzinnig uit te spreken, dat hij van oordeel is, dat meerbedoeld Besluit, dat hij in strijd acht met de handelspolitiek welke de Ko-[illegible] landsch belang verplicht is te blijven voeren — n.l. die van de *open deur zonder restrictie of belemmering van welken aard ook* — behoort te worden ingetrokken.

De Raad zou dan ook niet aarzelen zelfs op *onmiddellijke* intrekking aan te dringen, ware het niet, dat zulk een maatregel onder de huidige omstandigheden bij buitenstaanders, die zich niet ten volle rekenschap zullen kunnen geven van de belangen van hooge orde, welke hier voor de Kolonie in het geding zijn, een verkeerden indruk zou komen opwekken. Hij moet zich daarom, noodgedrongen er toe bepalen Uwe Exc. in overweging te geven omtrent deze aangelegenheid in overleg te treden met de Hooge Regeering en met Haar naar den geschiksten weg te zoeken om tot de gewenschte intrekking te geraken.

Hij acht het haast overbodig te verklaren, dat op zijne medewerking in dezen niet te vergeefs een beroep zal worden gedaan.

Alg. Nederl. Verbond.

In de alg. vergadering van Maandag avond 30 Juli had het nieuwe Bestuur voor het eerst achter de groene tafel plaats genomen. Met den Voorzitter Dné. G. B. Eijbers waren de Secretaris J. H. Perret-Gentil, Pater Euwens en de penningmeester de Heer Seykens aanwezig, terwijl de Heer Mr. Schalkwijk, wegens ambtelijke functies als ommegaand rechter op Aruba vertoevend, afwezig was.

De Voorzitter, de vergadering openend en alle aanwezigen het welkom toeroepend, verklaarde het voornaamste doel van deze bijeenkomst de plannen te bespreken van den feestavond bij gelegenheid van het jubelfeest van Hare Majesteit de Koningin en daaraan te gelijk het herinneringsfeest van het 25-jarig bestaan van het A. N. V. te verbinden.

Na voorlezing en goedkeuring der notulen der vorige Alg. Vergadering, bracht de Voorzitter verslag uit over het afgeloopen jaar, waaruit wij alleen aanstippen, dat het Verbond hier in de kolonie thans 224 leden telt. Terwijl de ontvangsten fl 1043 bedroegen, stegen de uitgaven tot fl 1467, welk tekort evenwel uit het voordeelig saldo van fl 937 van het jaar te voren kon bestreden worden, zoodat er feitelijk nog een saldo van fl 492 in kas was.

Onder de ingekomen stukken was een brief van het hoofdbestuur met uitnoodiging tot viering van het 25-jarig bestaan van het Alg. Nederl. Verbond.

Het Bestuur had deze kwestie wijd en breed in haar bestuursvergadering besproken en was tot het eenstemmig besluit gekomen, dat onder de tegenwoordige omstandigheden het een gewaagde onderneming is een feestavond op touw te zetten uitsluitend aan dat doel gewijd. Bovendien, daar H. M. de Koningin als haar uitdrukkelijken wil heeft te kennen gegeven de soberheid te betrachten bij de viering van haar eigen feest, meende het Bestuur het verkieslijker beide feesten te combineeren, en hoopte daarvan een veel gunstiger resultaat.

Een tweede punt, dat de Voorzitter besprak, was de 2 vacatures van de vertegenwoordigers van de Groep der Antillen in het Hoofdbestuur door de ontslagname van de Heeren Dr. Correa Alvarez en C. Statius Muller, zoodat nu nog alleen Dr. Lenz te Aerdenhout als zoodanig zitting heeft. Reeds is Dr. H. Ferguson aangezocht en heeft deze zich [illegible] functie te aanvaarden. De keuze ter vervulling der 2e vacature is gevallen op den oud-Gouverneur O. L. Helfrich, van wien echter nog geen antwoord is ingekomen of hij deze keuze aanneemt.

Ook de aanwezige leden konden zich geheel met de keuze dezer twee heeren vereenigen.

De rekening en verantwoording van het vorig jaar is door de Heeren van Eijk van Voorthuijsen en 't Sas onderzocht en in orde bevonden, welke beide Heeren door den Voorzitter voor hun werk werden dank gebracht.

Alsnu gaf de Voorzitter inzage van de plannen van het Bestuur omtrent het ontworpen program voor den feestavond, die op 25 Augustus a.s. zal gehouden worden. Het Bestuur zag zich hierbij voor zeer groote moeilijkheden geplaatst.

Wel was men door hulpvaardigheid van het Hoofdbestuur er in geslaagd eenige zeer mooie tooneel- en muziekstukken in bezit te krijgen, maar de groote vraag is of wij over de noodige krachten kunnen beschikken om ze uit te voeren. De meeste dier tooneelstukken, waarvan sommigen zelfs door den Hofschouwburg zijn uitgevoerd, vereischen een zeer groot aantal spelers van den eersten rang, een tooneel en kostbare costumes, waarover wij niet kunnen beschikken, zoodat om al die redenen er zelfs niet aan gedacht kan worden ze in studie te nemen. Een enkel zou nog wel kansen bieden en er worden alle pogingen in het werk gesteld daarvoor de noodige personen bij elkaar te vinden om het uit te voeren. Behalve een feestrede voor dezen avond, welke de Voorzitter zelf op zich genomen heeft, zullen er tal van muzieknummers uitgevoerd worden. Misschien hopen wij nog binnenkort eenige lantaarnplaatjes te ontvangen, die op het jubelfeest der Koningin betrekking hebben en waarvoor Pater Euwens zich bereid verklaard heeft de noodige verklaring en uitleg te geven.

Ten slotte zal een Sluierdans worden uitgevoerd, in den geest als die welke in het *Kransje* zulk een groot succes beleefd heeft. Doch deze zal van geheel nieuwe vinding zijn en een bijzonder nationaal karakter dragen in overeenstemming met het Jubelfeest der Koningin.

Hiermede was de agenda van deze Alg. Verg. afgehandeld. Inmiddels had

Inhoud West-Indische Gids 5e Jaarg. No. 3. — Juli 1923. Verslag van een reis naar den Hendriktop (Boven-Saramacca) III door J.W. Gonggrijp en Gerold Stahel. — Een uitweg voor verzinkend Suriname, door C. v. Drimmelen. — Rede door den Gouverneur v. Suriname op 8 Mei 1923 uitgesproken ter opening van de zitting der Kol. Staten. — Rede door den Gouverneur van Curaçao op 8 Mei 1923 uitgesproken ter opening van de zitting van den Kolonialen Raad.

een buitengewoon groot getal nieuw aangekomen personen, waaronder ook Z. Exc. Gouverneur Brantjes, de zaal geheel gevuld om de aangekondigde lezing van PROF. DR. DE JOSSELIN DE JONG. aan te hooren, die, door den Voorzitter en den Secretaris binnengeleid, zou spreken over: *De beteekenis van Curaçao voor de Volkenkunde van Zuid-Amerika.*

De Hoogleeraar had de goedheid ons het handschrift dier lezing af te staan, om ze *in extenso* in ons blad te publiceeren. In dit nummer hebben wij daarmede reeds een begin gemaakt. Daar de lezing 5 kwartier duurde, zullen er nog wel eenige weken mede heengaan voor ze ten einde is.

Deze lezing over zulk een wetenschappelijk onderwerp, dat de meesten der toehoorders zeker geheel vreemd was, gaf een goeden kijk op den tegenwoordigen stand van dit vraagstuk. De lezing werd met de grootste aandacht aangehoord en na het einde bedankte de Voorzitter den geleerden spreker voor deze eer aan de Groep bewezen, en voor zijn leerzame hoogst wetenschappelijke voordracht.

Wij stellen ons voor, na de geheele lezing gepubliceerd te hebben, in een artikel onzerzijds eenige opmerking, verklaring en aanvulling daaraan toe te voegen.

Liberaal verzet tegen anti-papisme.

Het *Utrechtsch Dagblad* nam in zijn Zondagnummer een ingezonden artikel op van Dr. A. W. Bronsveld, naar aanleiding van de 400-jarige herdenking der terechtstelling van Hendrik Voes en Johannes Esch, die afvallig werden van de Roomsche leer. In het artikel werd op de wijze, die van Dr. Bronsveld bekend is en die aan Roomsche zijde nauwelijks een schouderophalen wordt waardig gekeurd, ertegen gewaarschuwd dat in Nederland „niet de macht weder gaat zegevieren, die nooit de gewetensvrijheid heeft aangedurfd".

Het *U. D.* dat onder de leiding van den tegenwoordigen hoofdredacteur met prijzenswaardige objectiviteit voor alle geestesrichtingen openstaat, liet de historische opvattingen en de conclusies van dit artikel geheel voor rekening van den schrijver. In het middagblad van Maandag komt de redactie er echter in een hoofdartikel op terug en Dr. Bronsveld moet zich de volgende afstraffing laten welgevallen:

„In ons nummer van laatstleden Zondag verscheen een ingezonden artikel van Dr. A. W. Bronsveld, naar aanleiding van de 400-jarige herdenking der terechtstelling van Hendrik Voes en Johannes Esch, die afvallig werden van de Roomsche leer.

Tegen het feit, dat elke godsdienstige gezindte haar helden en martelaren herdenkt, kan men op zichzelf geen bezwaar hebben, en evenmin hiertegen, dat men, door publicatie van historische feiten, zijn geloofsen geestverwanten aan de historie herinnert. Maar wij willen het artikel van Dr. Bronsveld niet laten passeeren zonder een woord van protest tegen de onzes inziens eenzijdige voorstellingen, welke dat artikel bevat. Zelfs al zou men het eens zijn met Dr. Bronsveld, dan is de vraag gewettigd, of het goed is, naast de mededeeling van historische feiten, eene meeningsuiting te geven, welke de godsdienstige onverdraagzaamheid aanblaast, al wordt er dan gezegd dat men geen onverdraagzaamheid predikt.

Maar wij zijn het met Dr. Bronsveld oneens. De aanklacht van gruwelijke martelingen kan ook door de Katholieken aan de Protestanten worden toegeslingerd. Wie zich de geschiedenis der Gorcumsche martelaren, wie zich de wandaden van een Sonoy in de herinnering terugroept, zal, als Protestant niet meer den moed bezitten aan het Katholicisme dier tijden verwijten te doen. En onze Protestantsche Overheden der zeventiende eeuw hebben de gewetensvrijheid evenmin aangedurfd, de Katholieken zijn in de Republiek achtergesteld op eene wijze, welke geen objectief historicus zal billijken. Ook hier was het de Staat, die achterstelde, maar wie de heftige uitingen van sommige predikanten uit dien tijd nagaat, zou tot een even bijtende ironie, maar in andere richting kunnen komen als waartoe Dr. Bronsveld in zijn artikel zich op een enkele plaats laat verleiden.

Niet aan een bepaalde groep van ons volk, maar aan de wreedheid van de zestiende eeuw moet men het odium opleggen van de vormen, welke de godsdienststrijd toen aannam.

En het is daarenboven volkomen onbillijk, waar wij het Spaansche staatsgeweld, waartegen zich Katholieken en Protestanten gemeenschappelijk verzetten, voor uitwassen aansprakelijk moeten stellen, — uit die historie van vervlogen eeuwen een strijdwapen te smeden tegen onze Roomsche landgenooten, die zich voortreffelijke vaderlanders betoonen en aan de natie groote en belangrijke diensten hebben bewezen en voortgaan te bewijzen.

Nog bedenkelijker wordt de aanval van Dr. Bronsveld, indien men zich plaatst op Groot-Nederlandsch standpunt. Wie naar Vlaanderen ziet, dat in overweldigende meerderheid goed-Katholiek is, wie van een Vlaamsch-Hollandsche toenadering rijke vruchten verwacht voor de toekomst van ons volk, zal zich ervan moeten doordringen dat de geestelijke physionomie van Groot-Nederland een even krachtigen Katholieken als Protestantschen trek vertoont, en hij zal, erkennend dat elke overtuiging zich heeft te sterken in den [illegible] gemeenschap, niettemin het goede samenleven van Roomschen en Protestanten voor het nationaal welzijn bevorderen, waar hij kan.

Geen wantrouwende „waakzaamheid", maar eerlijke verdraagzaamheid en erkenning hunner rechten en vrijheden is ten opzichte van Katholiek Nederland de onafwijsbare plicht van elk goed vaderlander. Waarnaast de erkentenis moet geplaatst worden, dat een Kabinet van Katholiek signatuur de rechten en vrijheden van andersdenkenden onvoorwaardelijk heeft geëerbiedigd en, in tegenstelling tot de Protestanten der zeventiende eeuw, niet geschroomd zoo onpartijdig mogelijk die andersdenkenden tot de hoogste staatsambten te roepen.

Dr. Bronsveld spreekt de gezindheid uit van slechts een zeer klein deel van ons volk. Niet van de groote Protestantsche partijen, die met de Roomschen in de politiek samen optrekken, niet van de liberalen, hoezeer ze dan in de politiek tegenover de coalitie stelling nemen, en niet van *Utrechtsch Dagblad*, dat zich verzet tegen eene uitlating die aan Katholiek Nederland onrecht doet."

INGEZONDEN.

Aruba 26 Juli 1923.

Geachte Redacteur,

Na UEd. mijn oprechten dank gebracht te hebben voor Uwe gelukwensch bij gelegenheid van mijn verkiezing tot Landraad, veroorloof ik mij dezen dank eveneens uit te strekken tot allen, die hun stem op mij hebben uitgebracht en naar de voldoening, die de bevolking aan den dag legde, toen ik gekozen bleek te zijn.

Het vertrouwen in mij gesteld, was zoo spontaan en zoo beslist dat men daaruit besluiten kan, dat het werkelijk uit innerlijke overtuiging voortkwam. Dit is van veel beteekenis voor een landraad.

Zooals ik het vertrouwen van de bevolking verdiend heb, zoo zal ik eveneens trachten mij dat vertrouwen waardig te maken en nog méér te verdienen. Want niets is voor mij grootere voldoening dan de oprechte hoogachting van de bevolking.

UEd. dankzeggend
Uw. dw.
J. H. Eman.

Berichten uit de Kolonie.

Naar de melaatschen.

De Zeer Eerw. pater ANTONINUS TERMAAT, die van 1904—1912 Vicaris Provincialis te Curaçao is geweest, zal zich tegen het einde van het jaar inschepen voor Trinidad om zich aldaar aan de geestelijke bediening der melaatschen van het Lazaret Cocorite te wijden.

Een zilveren Jubilaris.

Deze week was de Heer WILLEM HELLMUND 25 jaren in dienst van de K. W. I. M., eerst bij de firma HELLMUND & Co., de vroegere agentuur van der K. W. I. M., later bij de *Scheeps-Agentuur Curaçao*, en bij de *Curaçao Trading Co* en daarna bij het Hoofdagentschap van de K. W. I. M.

Onze hartelijke gelukwenschen.

Nieuwe Consul.

Door de Regeering van de Republiek Ecuador is de Heer A. D. CAPRILES benoemd tot consul alhier van Ecuador.

Onze hartelijke gelukwenschen.

Dokter.

Het benedendistrict heeft nu weer een eigen dokter in den persoon van den Heer C. J. POLAK, die de vorige week van zijn verlof naar Holland terugkeerde. Hij is gevestigd op *Pannekoek*. Al dien tijd, sedert het vertrek van DR. BENESCH in het laatst van het vorig jaar, werd de geneeskundige dienst in het 4e en 5e district door DR. BERGMANN, Chef van den Geneeskundigen dienst, waargenomen.

Prohibition.

De vloed van whiskey blijft nog steeds stroomen. Vorige week werd door de Engelsche boot *Author* weer 6454 kisten whiskey aangebracht.

Aloë op Aruba.

Naar wij vernemen, overweegt het Bestuur der Kolonie een uniformen prijs vast te stellen voor de huur der gronden op Aruba met aloë beplant, welke huur nu zeer uiteenloopend is naar gelang het terreinen betreft, die reeds vroeger of eerst sedert den laatsten tijd in huur werden genomen.

Ontvangen.

Het 3e en 4e Jaarverslag van de *Vereeniging voor Handel en Nijverheid in Suriname.*

Bovenwindsche Eilanden.

Deze week kwam de *Virginia*, die den dienst tusschen de Bovenwindsche Eilanden en St. Thomas onderhoudt, hier binnen om gerepareerd te worden. Deze dienst zal nu tijdelijk onderhouden worden door het schoenertje *Telma*. De *Johanna* heeft op zijn laatste reis naar boven ernstige averij beloopen en ligt nu op St. Thomas in reparatie.

Welkom.

Morgen worden per SS. *Caracas* van Porto-Rico hier verwacht de Eerw Paters Dominicanen C. HENTZEN, pastoor van Bayamon en S. VERWILST pastoor van Cataño, die als afgevaardigden van de Missie van Porto-Rico hier het zilveren priesterfeest op 15 Aug. a. s. komen bijwonen van den Hoog Eerw. Pater Vicaris M. LUYCKX, die te voren vele jaren als Vicaris over de Missie van Porto-Rico gesteld was.

Best mogelijk dat ook de Eerw. Pater C. HARTENDORFF met diezelfde boot via New-York van zijn verlof uit Holland terugkeert.

Goede Reis.

Met het SS. *Oranje Nassau*, dat Donderdagnamiddag van hier vertrok maakten de reis mede:

de Heer en Mevrouw DR. SCHAGEN VAN LEEUWEN, lid van het Hof van Justitie alhier, wiens diensttijd geëindigd is.

PROF. DR. J. P. B. DE JOSSELIN DE JONG, Hoogleeraar aan de Universiteit te Leiden, die in onze kolonie zijn archeologisch en ethnographisch onderzoek geëndigd heeft.

de Jongeheer MOISES F. DA COSTA GOMEZ, oud-leerling van het St. Thomas-College, die aan de Bisschoppelijke Kweekschool te 's Bosch zijn studie voor onderwijzer gaat beginnen.

Aan allen wenschen wij een voorspoedige reis en behouden aankomst in Holland.

El Boletin Comercial.

Onze collega van *El Boletin Comercial* opende deze week den 16en jaargang.

Onze hartelijke gelukwenschen.

De Redacteur zucht, dat de taak van den Journalist zoo zwaar en moeilijk is. Het ligt er maar aan, hoe hoog men de eischen stelt. Als men dit werk vergelijkt met het rusteloos, haastig en zenuwachtig zwoegen van den journalist in Europa en Amerika, dan is het zijne bijna een rentenierleven. Maar moed houden, collega.

Laatste Bericht.

Een telegram van gisteren meldt, dat President HARDING van Amerika op 2 Aug. aan een aanval van apoplexie te San Francisco is overleden.

Mgr. Vuijlsteke.

De Tijd meldt. dat onze Apost. Vicaris nog tot December a. s. in Nederland zal vertoeven om daarna via Rome naar Curaçao terug te keeren.

Deserties op buitenlandsche schepen te New-York.

De desertie op groote schaal van bemanningen van Hollandsche stoomschepen, welke worden aangetrokken door de vooruitzichten, die hun in Amerika worden geboden, hebben de directies van de Hollandsche stoomvaartondernemingen zoo ontsteld, dat het Hollandsch consulaat om een verzoek om steun aan de imigratie-autoriteiten heeft ingediend.

Agenten van den bekenden automobielfabrikant Henri Ford worden beschuldigd van pogingen om technisch personeel van in de haven liggende schepen over te halen betrekkingen te aanvaarden bij de Ford-onderneming te Detroit. Het schijnt dat de heer Ford tracht zijn personeel te completeeren met goed onderlegd machinekamerpersoneel ten koste van de Transatlantische stoomvaart-maatschappijen.

De Holland-Amerika-Lijn heeft in verband hiermede reeds een klacht bij de autoriteiten van Ellis-Island ingediend. Meer dan vijf-en-tachtig man van verschillende stoomschepen zijn sinds verleden week gedrost, Zoo zijn bijv. van het s.s. „*Rotterdam*" van de tachtig-leden van het machinekamerpersoneel negen-en-twintig gedeserteerd. De „*Kungsholm*" van de Zweden-Amerika-Lijn verloor 3 man.

Deze toestand heeft de scheepvaartautoriteiten zeer verontrust en de Holland-Amerika-Lijn aanleiding gegeven tot het instellen van een nauwkeurig onderzoek.

Ford biedt een minimumloon van 30 dollar met vrij vervoer naar Detroit. In sommige gevallen wordt zelfs aangeboden om ook het gezin van de deserteurs in Europa voor rekening van Ford te laten overkomen.

Rechtspositie der Kerkgenootschappen.

Bij Kon. Besluit is de Staatscommissie inzake de rechtspositie der kerkgenootschappen, ingesteld bij Kon. Besluit van 16 April 1921, ontbonden, onder betuiging van H. M.'s bijzondere dank en hooge tevredheid.

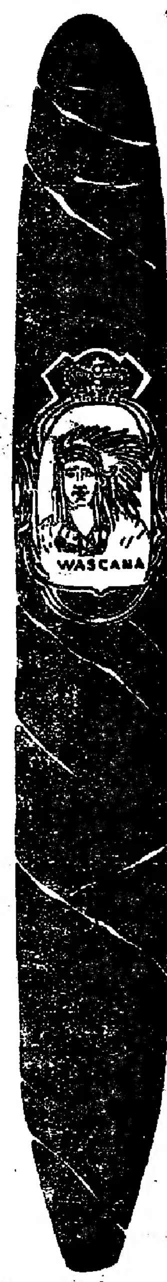
Marktberichten.

Van 20 Juli tot 15 Juli was de stand der Curaçaosche exportartikelen op de markt van New-York als volgt:

DIVIDIVI: Er bestaat op het oogenblik veel aanvraag naar dit artikel, dat tegen 39 dollar per ton van 2000 pond verkocht wordt, doch men hoopt, dat de verschepingen niet plotseling de markt zullen overvoeren tot den nieuwen oogst begint. Nu de markt voor huiden zoo gedrukt is, toonen de looiers weinig belangstelling voor dividivi, hetwelk de eenige looistof is, die in Amerika gebruikt wordt.

GEITENVELLEN. Nog geen verandering in dit artikel. De opkoopers toonen wel neiging om de ladingen, die aankomen tegen de nu geldende prijzen van 24 cts. op te koopen.

ALOË. De laatste koopen werden tegen 7 cts. gesloten. Nadien zijn de opkoopers geheel van de markt verdwenen. Men heeft eenige propaganda gemaakt door bekend te maken, dat de a.s. oogst zeer beperkt zal zijn en dat men een prijs van 10 cts. hoopt te verkrijgen. Men hoopt hiervan eenig succès.



Overgenomen uit de „Maandagmorgen"

„WASCANA."

Er zijn namen van producten, die een zoo groote vermaardheid hebben gekregen, dat zij — die namen — langzamerhand in de Nederlandsche taal nieuwe zelfstandige naamwoorden, aanduidend iets zeer aparts en iets zeer eigens, geworden zijn!

„Wascana" is zulk een naam. Er zijn er meer, maar er zijn er niet veel, en het schijnt zeer moeilijk om voor een fabrieksartikel een zoo algemeene vermaardheid en een zoo groote populariteit te verwerven, dat iedereen onmiddellijk weet wat er met de benaming bedoeld wordt.

Slaagt men er in die vermaardheid en die populariteit te bereiken, dan is dat een merkwaardige prestatie, een resultaat van veel moeite en veel volharding, dan is het daarenboven de kroon op het werk van lange jaren. „Wascana" heeft dit alles bereikt, — niemand kan het ontkennen.

Er zullen wel weinig Nederlanders zijn, die niet weten wat "een Wascana" is.... van een „Wascanasigaar" behoeft men niet te spreken: „een Wascana" is voldoende! Het is een nieuw zelfstandig naamwoord in onze Nederlandsche taal geworden, ook al staat het niet in dictionaires en encyclopedieën. Stond het er wel in, of komt het er eenmaal in, dan kan de uitlegging van het woord niet anders luiden dan: Wascana = „sigaar van zeer goede kwaliteit." In den volksmond heeft het woord die beteekenis reeds, wat heel pleizierig moet zijn voor de fabrikanten van het artikel, maar wat ook verplichtingen oplegt, die ten koste van wat ook, moeten worden nagekomen.

Op straffe van verlies voor de eigen, de aparte plaats op de markt, moet de kwaliteit van zulk een ingeburgerd artikel gehandhaafd blijven. Worden grondstoffen al duurder of loonen en lasten hooger en zwaarder: het product mag er niet onder lijden, terwijl het verhoogen van den detailprijs een maatregel is, die niet altijd genomen kan worden en veelal achterwege blijft. En zoo staat het „noblesse oblige" den fabrikant van een goed en algemeen gewild artikel altijd voor oogen als een bevel dat hij, hoe moeilijk het soms is, moet opvolgen.

* * *

„Wascana" heeft altijd naar dat bevel geluisterd en dankt er haar populariteit, en, wat meer zegt, haar groote omzetten aan.

Aan haar naam is zij voortdurend verplicht geweest goede kwaliteiten te handhaven en den eenmaal ingeslagen weg te blijven bewandelen. Dat zoo weinigen — onverschillig in welke branche — dien weg gaan, is zeer verklaarbaar, want het is niet bepaald de gemakkelijkste route, en moede pelgrims nemen daarom vaak genoeg zijweggetjes.... en geven de voorkeur aan tijdelijke buitenkansjes en slinksche winstjes, zonder er zich om te bekommeren dat het publiek de dupe wordt, en bovendien een hechte, vaste reputatie van een werk aldus nimmer bereikt kan worden.

„Wascana" echter heeft den rechten, den breeden, maar den moeilijksten weg gekozen, en aan het eindpunt den prijs der Goede Reputatie in ontvangst genomen.

Weet men wat het zeggen wil naar dien prijs te dingen? Weet men hoeveel moeite en hoeveel uithoudingsvermogen daarvoor noodig is? Weet men wat het beteekent een merk in te voeren, nemende de kwaliteit als basis, en kleine winst naast groote omzet als stelregel? Weet men wat dit kost aan dure reclame, aan duur materiaal, aan kostbare grondstoffen, die immers steeds kostelijk moeten zijn om voortdurend geapprecieerd te worden bij het rookend publiek! Neen, men weet het niet, — men gaat naar zijn leverancier en zegt „zooveel Wascana's"... betaalt den billijken prijs, en geniet van het geurig kruid. Maar de rooker denkt er niet bij na — en 't wordt ook heusch niet van hem gevergd — welk een eindlooze inspanning van jaren-aan-één-stuk de fabrikant zich heeft moeten getroosten, hoe hij met kennis van zaken te werk heeft moeten gaan, hoe hij steeds heeft moeten experimenteeren en zoeken vóór hij den rookers kon bieden, het mooie geurige en gave product, dat die rookers hebben leeren kennen als „een Wascana".

* * *

Het opbouwen van zulk een reputatie is niet alleen een arbeid, die tijd en geld kost, maar het is bovendien een arbeid die nooit gelukken kan wanneer niet voor alles een prachtige kwaliteit wordt gegarandeerd en gehandhaafd.

Men kan er altijd zeker van zijn dat een merk dat jaar in, jaar uit op de markt blijft en dat een naam te verliezen heeft, een goed merk is. Het is onmogelijk het publiek op den duur een artikel op te dringen dat inwendig niet deugt; dit geldt voor alle artikelen en geldt in het bizonder voor sigaren.

Door drukke reclame kan men het publiek even overbluffen en tijdelijk inpalmen.... duurzaam succes kan alleen berusten op goede kwaliteit. Sunlightzeep, Gilette-mesjes, odeurs van Piver, Dunlopbanden, om maar eens een paar artikelen te noemen, zijn goed en blijven goed. De fabrikanten van die artikelen kunnen zich de weelde niet veroorloven hun kwaliteit te verminderen, want het publiek bemerkt dat altijd en de terugslag komt.... onafwendbaar.

Zoo is 't ook met de „Wascana's", het publiek rookt ze en blijft ze rooken: in Nederland en in alle landen ter wereld. Het doet dat niet, omdat het „Wascana" zoo'n mooi-klinkenden naam vindt, maar omdat het weet wat het aan een „Wascana" heeft.

Dat, en dat alleen, bezorgt de „Wascana"-fabriek haar grooten omzet, en het vertrouwen dat die omzet geweldig blijft, werd dezer dagen door de directie weer eens gedemonstreerd door het aankoopen van een voorraad prachtige, lichte Havanatabak, die alle records slaat.

Van dit zuivere lichte Havana „binnengoed" met licht Deli zandbladdek zal de fabriek groote kwantiteme „Wascana's" maken, en verkrijgbaar tegen billijke prijzen, reeds vanaf tien cent per stuk, waardoor iedere rooker, die dit product, dat de Nederlandsche industrie eer aandoet, nog niet kent, in de gelegenheid wordt gesteld er kennis mee te maken. De kennismaking zal niemand tegenvallen.... steek uw licht maar eens op bij de oude „Wascana"-vrienden!

Correspondentie. *Aan JAN PAUL:* Uw stuk eerst gisterenavond ontvangen, toen de courant reeds geheel persklaar was. Dus tot de volgende week.

BUITENLAND.

Frankrijk.

Opnieuw heeft de waarschuwende stem uit Rome weerklonken om de menschheid den weg naar den vrede te wijzen. De indruk door het Pauselijk schrijven in Frankrijk gemaakt, behoeft niet meer uitvoerig te worden weergegeven.

Het is bekend, dat zoo goed als geheel de Fransche pers op weinig welwillende wijze het woord van den oppersten kerkvorst heeft ontvangen.

Slechts enkele van de organen, die Poincaré's politiek ondersteunen en met recht katholieke bladen mogen heeten, hebben met eerbied en erkenning de wijze lessen en raadgevingen aanvaard, die getuigen van de groote onpartijdigheid van den vader der Christenheid. Sommigen hebben zich niet ontzien aan dit document een uitleg te geven, strijdig met den waarachtigen inhoud, miskennend de beteekenis van de hooge gevoelens, die Paus Pius XI hebben bezield. In plaats van gehoor te geven aan die stem, er de kracht uit te putten, de internationale verhoudingen in banen van evenwicht en vrede te voeren, hebben zij gezocht naar de argumenten, die de verdeeldheid onder de volken nog grooter zullen doen worden.

Bedroevend en beschamend was het te zien, hoe het Pauselijk schrijven, niet in het vijandige kamp van het anti-clericalisme, waar het zelfs bij enkelen onverwachte maar niet onverdachte toejuiching ondervond, doch vooral ter rechterzijde aanleiding is geworden aan de hooge onpartijdigheid des Pausen te twijfelen. Men heeft er zelfs de beteekenis van willen ontkennen in den Senaat, waar de Roer-credieten ter sprake kwamen, en onder den miskenden invloed van dit document, met algemeene stemmen zijn aangenomen.

Dit alles zal echter niet baten, de wereld zal moeten luisteren naar die stem uit de eeuwige stad, om den vrede op aarde te doen wederkeeren en Europa voor den ondergang te bewaren. Het Pauselijk woord zal zijn stempel drukken op de onderhandelingen, die opnieuw een aanvang hebben genomen tusschen de geallieerden.

Meer dan dat, George Goyan, de katholieke geschiedschrijver van Frankrijk heeft al zoo treffend gezegd: „de moreele en godsdienstige *beteekenis* van dit document zal blijven en de historie zal er eens van gewagen dat onder schutse van Pius XI, de deugd van sociale naastenliefde haar intree heeft gedaan in het internationale recht. Het „*Roma locuta, causa finita*" moge helaas thans nog niet worden bewaarheid, ontwijfelbaar zeker is het, dat alleen uit Rome het licht kan komen in de steeds dichter wordende duisternis.

Inderdaad 't zijn dagen van groote spanning die thans worden doorleefd. De Belgische crisis heet opgelost, de onderhandelingen, tijdelijk onderbroken tusschen de geallieerden zijn wederom opgevat en het oogenblik nadert, dat hetzij gemeenschappelijk, hetzij afzonderlijk, aan Duitschland een antwoord op zijn voorstellen dient gegeven. Nog zijn de gezichtspunten te Londen en te Parijs geheel verschillend. Wil men te Londen een schriftelijk antwoord op de tot de Fransche regeering gerichte vragen, terwijl men te Parijs de voorkeur geeft aan mondelinge mededeelingen, met voorbereidend karakter. Heeft Engeland reeds meerdere malen het verlangen te kennen gegeven, zoo spoedig mogelijk een einde te maken aan den onzekeren toestand, in Frankrijk toont men zich allerminst gehaast, waar Duitschland het lijdelijk verzet niet wenscht prijs te geven en de capitulatie van het Rijk, als allereerste voorwaarde blijft gelden, om tot een schikking te komen.

Men ontveinst het zich niet in regeeringskringen en ook daarbuiten, dat Frankrijk's isolement steeds grooter wordt. Men weet met zekerheid, dat de meening in geheel de wereld tegen Poincaré's politiek is gekant en die van Engeland nadert, om eindelijk de herstelschulden definitief te regelen en voor goed af te rekenen met de gevolgen van den onmenschelijken oorlog.

Had men deze overtuiging nog niet, het boven besproken schrijven des Pausen, zou deze hebben moeten bijbrengen. Is niet het Vaticaan het meest internationale centrum der wereld en weerspiegelen zich niet in 's Pausen woord, naast zijn verlangen naar vrede en het wijzen op christenplicht, ook de stemmingen van geheel de wereld, die daar tot uiting komen?

Men weet dat alles, maar zwaarder weegt het verlangen een debiteur, wiens onwil men blijft volhouden, en wiens financieele draagkracht nog altijd wordt overschat, tot algemeene vernietiging te dwingen. De duizelingwekkende vaart waarmede de mark, sedert de bezetting van het Roergebied, is gedaald, is niet in staat als waarschuwend teeken te dienen en de dalende franc stemt evenzeer tot nadenken.

Teekenend voor het standpunt door de politieke leiders hier ingenomen, is het gezegde van een hunner, meest invloedrijken. „Wij die ons vaderland boven alles liefhebben," zeide deze politicus, naar aanleiding van het Pauselijk schrijven, „wij bezitten niet dien geest van internationalisme, aan andere volken eigen. Wij wenschen allereerst dat recht zal geschieden aan de Fransche zaak. Wie niet met ons is, is tegen ons."

Spoedig zal blijken of Engeland officieel in die rij van tegenstanders zal plaats nemen, of de laatste slag zal worden toegebracht aan een vriendschap, die alleen nog uiterlijk zich handhaaft maar in wezen reeds tot het verleden hoort.

Zeker, die verzekeringen houden niet op, dat de onderhandelingen in den meest vriendschappelijken geest worden gevoerd, dat men zoowel te Londen als te Parijs, alles in het werk stelt, om tot overeenstemming te komen. Wat baten echter die verzekeringen indien zij tot geen werkelijk gevolg leiden. Ligt niet juist in de moeite, welke men zich geeft, het beste bewijs, dat van een vriendschapsband geen sprake meer is.

Wellicht is er reeds een besluit gevallen over het al dan niet gemeenschappelijk antwoorden aan Duitschland. Iedere dag kan nieuwe gebeurtenissen brengen, die beslissend kunnen zijn voor het wel en wee van Europa.

Iedere dag brengt helaas gebeurtenissen in het bezette gebied, die menschenslevens opeischen en de haatgevoelens doen toenemen. De aanslagen gepleegd op onschuldige slachtoffers van hun plicht nemen met den dag toe. De nood wordt steeds grooter en naast enkelen, die zich verrijken, bevinden zich duizenden in ellende en armoede. Het Fransche volk weet dat alles niet, al te eenzijdig voorgelicht, weet alleen, dat Duitschland de schulden niet wil betalen.

Dat zelfde volk heeft in tegenstelling met de politieke leiders, op wie het Pauselijk schrijven geen uitwerking ten goede heeft gehad, er met groote belangstelling van kennis genomen. Het is zeker, dat het bij velen op het platte land diepen indruk heeft gemaakt.

Mogen de leiders van dat volk gaan inzien, dat *vox populi vox Dei* is. Al te weinig wordt daarmede rekening gehouden.

Moge eens geheel de wereld vrijwillig opblikken naar Rome, dat zoo herhaaldelijk 'n vredesroep heeft doen weerklinken.

Opnieuw is in deze dagen gebleken, hoe de Paus, gehouden buiten de vredesconferentie vóór den oorlog, buiten den volkenbond daarna, niet alleen in geestelijke zaken het allerhoogste gezag vertegenwoordigt, maar ook in wereldlijke een gezag bekleedt, hoog uitgaande boven dat van vele grooten der aarde. Het zijn niet zij die dat gezag willen miskennen, die den lang gewenschten vrede aan Europa zullen brengen.

Inspectie der Belastingen.

In verband met de aanstaande aanslagregeling van de grondbelasting voor het vijfjarig tijdvak 1924|1928, vestigt ondergeteekende de aandacht van eigenaren van onroerende goederen op de bepaling van het eerste lid van artikel 92 van de keur, houdende bepalingen omtrent de straatpolitie en andere politievoorschriften op het eiland Curaçao (P.B. 1917 No. 11). luidende aldus:

„De eigenaar van een gebouw of „getimmerte in het eerste of stads- „district is verplicht te zorgen, dat: „a. het aan den openbaren weg ge- „merkt wordt met het nummer, dat „daarvoor door den Inspecteur der „Belastingen bepaald is; „b. dat het daarop geplaatste num- „mer in goed leesbaren staat onder- „houden blijft."

Curaçao, den 19n Juli 1923.

De Inspecteur der Belastingen,

3—4 *H. Statius Muller.*

Bekendmaking.

De verkoop van Juweelen en van Gouden en Zilveren voorwerpen, ter Spaar- en Beleenbank van Curaçao beleend van den 1sten Juli 1921 af tot en met 31 December 1921, onder **No. 9328 B** tot en met **No. 7914 C**, zal plaats hebben op Donderdag den 9 Aug. a. s. en volgende Donderdagen.

Belanghebbenden worden verzocht den verkoop te voorkomen door de aanzuivering der verschuldigde interesten.

Curaçao den 4e Aug. 1923.

De Voorzitter

13 H. J. Cohen Henriquez.